

VOLGNUMMER
44-2015

DATUM
21-04-2015

ORGANISATIEONDERDEEL
Veiligheid en Leefbaarheid

CORRESPONDENTIENUMMER
2015.11849

BIJLAGEN
Div.

STELLER
Wolfs/350 5368
Philip.wolfs@maastricht.nl

ONDERWERP RAADSVORSTEL
toekomstscenario's GHOR.

AAN DE GEMEENTERAAD,

1. Samenvatting

In de brief van 30 maart 2015 legt het DB van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg aan de deelnemende gemeenten een keuzescenario voor van de toekomstscenario's van de GHOR over de periode 2016-2019.

Er zijn drie scenario's uitgewerkt met elk een financieel kader:

1. Voldoen aan de maatschappelijke opgave (toename budget met € 80.000);
2. Noodzakelijke keuzes en focus op eigen regio (bevriezing huidig budget behoudens indexering);
2. Verregaande inhoudelijke consequenties (6% bezuinigen);

2. Beslispunten

Te besluiten bij het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg de volgende zienswijze in te dienen:

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg wordt voor gesteld nu geen keuze te maken uit een van de drie aangeboden scenario's. Dit vanwege het ontbreken van een integraal (financieel) beleidsdocument (programmabegroting). De uitwerking van de scenario's dient verder onderbouwd te worden zodat er reële keuzes gemaakt kunnen worden.

3. Aanleiding

In 2011 koos het bestuur een scenario voor de beleidsperiode 2012-2015. Daarin diende de GHOR een bezuiniging van 8% te realiseren. In die periode heeft de GHOR ook gewerkt aan een belangrijke verandering in de uitvoering van haar taken, ingegeven door de Wet veiligheidsregio's. Er heeft een omslag plaatsgevonden van minder uitvoering en materieel naar meer regie en coördinatie. Het voorliggende scenariodocument bevat een korte terugblik op de beleidsperiode 2012-2015.

Het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio ziet voor de komende periode diverse maatschappelijke opgaven voor de GHOR. Die liggen op het vlak van risicobeheersing, professionele advisering aan de gemeenten, voorbereiding op evenementen en continuïteit van zorg bij crises en rampen. Zuid-Limburg heeft de expertise van de GHOR hard nodig. De GHOR vervult bijvoorbeeld een belangrijke

rol in de voor Zuid-Limburg onmisbare samenwerking met België en Duitsland op het vlak van geneeskundige crisisbeheersing en rampenbestrijding.

4. Relatie met bestaand beleid

Wet Veiligheidsregio's
Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid Limburg

5. Gewenst beleid en mogelijke opties

Bij de behandeling van de begroting van de Veiligheidsregio Zuid Limburg 2016 heeft de Veiligheidsdirectie kunnen constateren dat er sprake is van een autonome kostenstijging, onder andere door landelijke ontwikkelingen. Daarnaast schrijft - ondanks de ogenschijnlijke beleidsvrijheid die een lumpsum bijdrage (BDUR) impliceert - de rijksoverheid in toenemende mate voor waar de middelen aan besteed moeten worden. Een en ander is reden geweest voor de Veiligheidsdirectie opdracht te geven de huidige situatie van de veiligheidsregio nader te (laten) analyseren. Enerzijds zal hieruit naar voren komen wat de agenda voor de komende jaren moet zijn, maar ook hoe de ondersteuning daarop moet worden ingesteld. Dit proces - tezamen met het formaliseren van een programma-/productbegroting- zal enige doorlooptijd vergen. Hierdoor is het aanbieden van een programma-/productbegroting eerst per begrotingsjaar 2017 aan de orde.

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg heeft de GHOR gevraagd toekomstscenario's op te stellen voor de periode 2016-2019. Er zijn drie scenario's uitgewerkt.

Scenario 1 :

Voldoet aan de wettelijke taken en de maatschappelijke opgave die op dit moment van de GHOR verwacht (mogen) worden op (Eur)regionaal niveau. Consequentie is wel een stijging van het GHOR-budget met € 80.000 op jaarbasis vanaf 2017.

Scenario 2 :

Binnen het huidige budget (niveau 2015-2016) dienen noodzakelijke (inhoudelijke) keuzes gemaakt te worden en zal de GHOR de focus verleggen naar de eigen regio en monodisciplinaire (wettelijke) taken. Met name de bijzonder ligging van Limburg in relatie tot de beschikbare medische capaciteit (ziekenhuisbedden en ambulancevervoer) vergt in de voorbereiding (preparatie) altijd meer capaciteit aan afstemming en coördinatie en zal bij toepassing van scenario 2 tekort schieten.

Scenario 3 : Ruimte voor multidisciplinaire taken en euregionale samenwerking is er niet. Ook het voldoen aan alle verplichtingen opgesomd in de Wet op/de Veiligheidsregio's is er niet meer bij. Keuze voor dit scenario betekent wel een vermindering van de financiële bijdrage (hernieuwde taakstelling).

6. Duurzaamheid en gezondheid

n.v.t.

7. Personeel

n.v.t.

8. Informatie en automatisering

n.v.t.

9. (Duurzame) aanbestedingen

n.v.t.

10. IBOR beheersparagraaf

n.v.t.

11. Financiën

Scenario 1 :

Consequentie van dit scenario is een stijging van het GHOR-budget met € 80.000 op jaarbasis vanaf 2017. Dit betekent een verhoging van de inwonersbijdrage.

Scenario 2 :

Dit betekent geen extra kosten en is conform de pro forma begroting van de GHOR 2016.

Scenario 3:

Dit scenario beoogt een bezuiniging van de gemeentelijke bijdrage van 6%. Verdeeld over vier jaar betekent dit een bezuiniging van 1,5% per jaar over de periode 2016-2019.

12. Voorstel

Te besluiten bij het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg de volgende zienswijze in te dienen:

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg wordt voor gesteld nu geen keuze te maken uit een van de drie aangeboden scenario's. Dit vanwege het ontbreken van een integraal (financieel) beleidsdocument (programmabegroting). De uitwerking van de scenario's dient verder onderbouwd te worden zodat er reële keuzes gemaakt kunnen worden.

13.. Vervolg / Planning

Het besluit van de raad wordt kenbaar gemaakt aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

P.J. Buijtels.

De Burgemeester,

O. Hoes.

VOLGNUMMER
44-2015

14. Communicatie richting raad

Nadat het Algemeen Bestuur in haar vergadering van 19 juni 2015 een besluit neemt zal dit besluit schriftelijk kenbaar gemaakt worden aan alle gemeenteraden van Zuid-Limburg.

Raadsvoorstel

BIJLAGE

I

VOLGNUMMER

44-2015

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 21 april 2015, organisatieonderdeel Veiligheid en Leefbaarheid, no. 2015-11849;

BESLUIT:

Bij het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg de volgende zienswijze in te dienen:

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid Limburg wordt voorgesteld nu geen keuze te maken uit een van de drie aangeboden scenario's. Dit vanwege het ontbreken van een integraal (financieel) beleidsdocument (programmabegroting). De uitwerking van de scenario's dient verder onderbouwd te worden zodat er reële keuzes gemaakt kunnen worden.

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van .

De Griffier,

De Voorzitter,

Raadsvoorstel

AAN:
de Colleges van Burgemeester en Wethouders
de Gemeenteraden
van de gemeenten in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons Kenmerk:
Behandeld door:
Telefoon: 043-4006961
Onderwerp: Zienswijze scenario's GHOR Zuid-Limburg 2016-2019

Maastricht, 30 maart 2015

Geachte,

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg heeft de GHOR gevraagd toekomstscenario's op te stellen voor de periode 2016-2019. Er zijn drie scenario's uitgewerkt met elk een eigen financieel kader:

Scenario 1: Voldoen aan de maatschappelijke opgave (toename budget met €80.000)

Scenario 2: Noodzakelijke keuzes en focus op eigen regio (bevriezing huidig budget behoudens indexering)

Scenario 3: Verregaande inhoudelijke consequenties (6% bezuinigen)

De bijlage bij het scenariodocument schetst een beknopt beeld van de effecten van elk scenario in de praktijk.

In 2011 koos het bestuur een scenario voor de beleidsperiode 2012-2015. Daarin diende de GHOR een bezuiniging van 8% te realiseren. In die periode heeft de GHOR ook gewerkt aan een belangrijke verandering in de uitvoering van haar taken, ingegeven door de Wet veiligheidsregio's. Er heeft een omslag plaatsgevonden van minder uitvoering en materieel naar meer regie en coördinatie. Het voorliggende scenariodocument bevat een korte terugblik op de beleidsperiode 2012-2015.

Het Dagelijks Bestuur ziet voor de komende periode diverse maatschappelijke opgaven voor de GHOR. Die liggen op het vlak van risicobeheersing, professionele advisering aan gemeenten, voorbereiding op evenementen en continuïteit van zorg bij crises en rampen. Zuid-Limburg heeft de expertise van de GHOR hard nodig. De GHOR vervult bijvoorbeeld een belangrijke rol in de voor Zuid-Limburg onmisbare samenwerking met België en Duitsland op het vlak van geneeskundige crisisbeheersing en rampenbestrijding. Dat gegeven plus het feit dat onze regio moet voldoen aan de wettelijke verplichtingen leidt ertoe dat het Dagelijks Bestuur een sterke voorkeur heeft voor scenario 1.

U heeft de mogelijkheid om een zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur vóór 1 juni 2015. Wij nodigen u daartoe van harte uit. U kunt uw schriftelijke zienswijze sturen naar:

Veiligheidsregio Zuid-Limburg
t.a.v. mevrouw C.F.S.M. Houben
Postbus 35, 6269 ZG Margraten

Het Dagelijks Bestuur zal de scenario's GHOR 2016-2019 samen met de ontvangen zienswijzen op 19 juni ter vaststelling aanbieden aan het Algemeen Bestuur.

Namens het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Zuid-Limburg,
met vriendelijke groet,

O. Hoes,
Voorzitter Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Toekomstscenario's GHOR Zuid Limburg 2016 - 2019

---

maart 2015

Inhoudsopgave

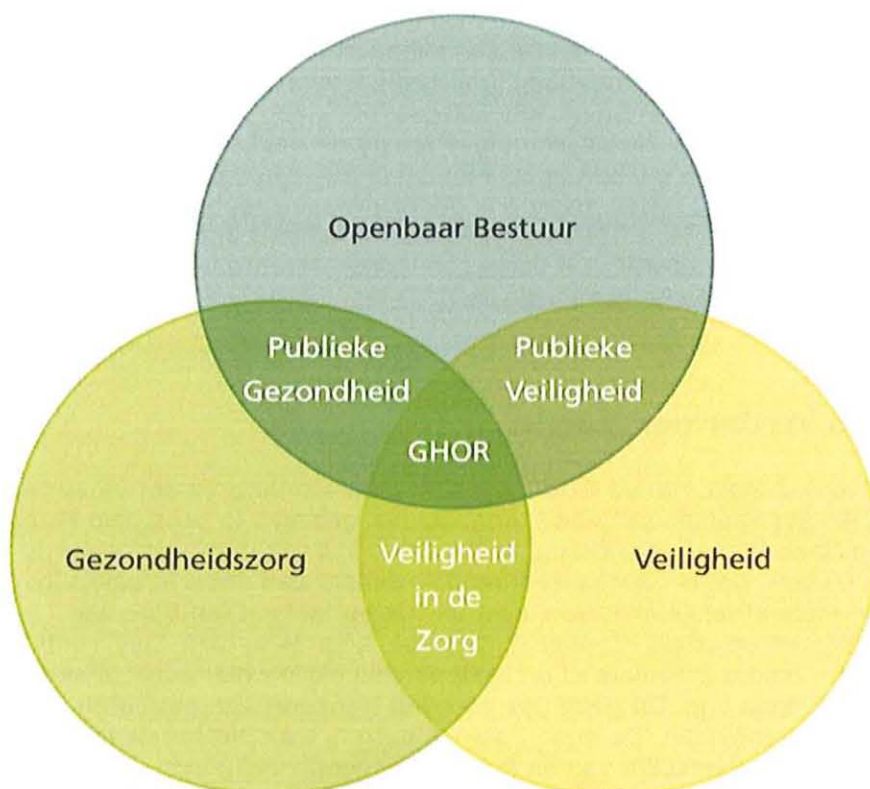
1.	Inleiding.....	3
1.1	Publieke veiligheid	4
1.2	Veiligheid in de zorg.....	4
1.3	Publieke gezondheid	4
2.	Netwerken in breder perspectief.....	4
3.	Terugblik vorige beleidsperiode	6
3.1	Veiligheid:	6
3.2	Publieke gezondheid:	6
3.3	Veiligheid in de zorg:	7
3.4	Financiële uitdaging gerealiseerd	7
4.	Maatschappelijke opgave in de komende jaren.....	9
4.1	Bestuurlijke verantwoordelijkheden bij maatschappelijke onrust.....	9
4.2	Professionalisering risicobeheersing	9
4.3	Betere voorbereiding bij evenementen	9
4.4	Toezihtrol continuïteit opgeschaalde zorg	9
4.5	Opgave in het landelijke stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing	10
5.	Toekomstscenario's 2016-2019.....	11
	Scenario 1: Voldoen aan de maatschappelijke opgave	11
	Scenario 2: noodzakelijke keuzes en focus op eigen regio	11
	Scenario 3: Verregaande inhoudelijke consequenties	12
	Bijlagen.....	13
	Bijlage 1: Afkortingenlijst.....	13
	Bijlage 2: Financiële effecten scenario's	14

1. Inleiding

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening en met de advisering van andere overheden en organisaties op dat gebied. Zo adviseert de GHOR de zorgsector over adequate voorbereiding op rampen en crises en coördineert de GHOR het gezamenlijk optreden tijdens de grootschalige hulpverlening aan slachtoffers onder regie van het openbaar bestuur. Doel daarvan is dat slachtoffers optimaal worden geholpen en (blijvende) gezondheidsschade wordt vermeden, dan wel geminimaliseerd.

De GHOR beweegt zich op het snijvlak van drie domeinen: openbaar bestuur, de gezondheidszorg en het veiligheidsdomein. De GHOR verbindt deze drie domeinen en speelt juist op het snijvlak van deze domeinen een sleutelrol, namelijk in de publieke gezondheid, in de publieke veiligheid en in de veiligheid van de zorg. Zie onderstaande figuur. Dat de GHOR een rol heeft in verschillende netwerken is ook terug te zien in het takenpakket van de GHOR en de organisatiewijze. De GHOR heeft de Wet veiligheidsregio's (Wvr) én Wet publieke gezondheid (Wpg) als wettelijke basis. De GHOR werkt in opdracht van het openbaar bestuur en is opgericht door en voor de gemeenten in Zuid-Limburg. De GHOR is dan ook één van de partijen binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en maakt organisatorisch deel uit van de gemeenschappelijke regeling GGD Zuid Limburg.

1.1 Publieke veiligheid

In de veiligheidsregio Zuid-Limburg is door het veiligheidsbestuur niet gekozen voor de oprichting van een allesomvattende organisatie maar voor een netwerkvorm waarbij vier sterke kolommen, de Brandweer, de Gemeenten, de GHOR en de Politie binnen het MCC actief met elkaar samenwerken. In dit netwerk van de veiligheidsregio is de GHOR een volwaardige partner en levert een nadrukkelijke bijdrage in de vorm van beschikbaar personeel en concrete producten.

1.2 Veiligheid in de zorg

“De zorginstelling die verantwoordelijk is voor de reguliere zorg is dit ook onder omstandigheden van rampen en/of crisis”. Dit belangrijk uitgangspunt uit de Wet veiligheidsregio's betekent dat zorgpartners, zoals traumacentra, ziekenhuizen, huisartsen, apothekers, zich hierop dienen te prepareren. Het openbaar bestuur ziet toe op adequate voorbereiding door zorgpartners en de GHOR levert hiervoor de inzichten. Dat betekent dat de GHOR actief is in verschillende zorgnetwerken om dat zicht te verkrijgen en ook zorg draagt voor adequate afstemming in de keten van de geneeskundige zorg. Ten tijde van de respons is de GHOR verantwoordelijk voor de operationele leiding van de geneeskundige hulpverlening die wordt geleverd door de witte zorgketen.

1.3 Publieke gezondheid

Met ingang van de tweede tranche Wpg is de directeur Publieke Gezondheid zowel eindverantwoordelijk voor de GHOR als voor de GGD. Hij legt dus verantwoording af aan het bestuur van de veiligheidsregio over de geneeskundige keten (GHOR-taken) en aan het bestuur van de GGD over de taken op het vlak van de publieke gezondheid (GGD-taken ten aanzien van infectieziekten, medische milieukunde, psychosociale hulpverlening en gezondheidsbevordering). De samenhang tussen GHOR en GGD is een vanzelfsprekende keuze gezien de samenhang in wettelijke verantwoordelijkheden. Reguliere inspanningen in de publieke gezondheidszorg (denk aan voorkomen en bestrijden van infectieziekten, psychosociale hulpverlening en medische milieukunde) en inspanningen in voorbereiding op crisissituaties kunnen op die wijze snel op elkaar worden afgestemd. Dat geldt bij crises, maar ook bij kleinere incidenten. Denk dan aan vraagstukken rond sociale veiligheid (zedenzaken) waarbij maatschappelijke onrust kan ontstaan in een bepaalde buurt of wijk. Dit vergt een risico-gestuurd bestuurlijk advies vanuit de GHOR, met specialistische kennis die de GGD kan inbrengen.

2. Netwerken in breder perspectief

Deze complexe netwerkcontext van de GHOR wordt in Zuid-Limburg verder ingekleurd door de noodzakelijke Euregionale samenwerking. Op het gebied van veiligheid en zorg wordt in de Euregio Maas-Rijn al circa dertig jaren samengewerkt door verschillende partijen uit de drie landen. Dat is noodzakelijk omdat, anders dan andere regio's in Nederland, de regio sterk afhankelijk is van inzet uit het buitenland ten tijde van grootschalige calamiteiten en crises. Zonder Euregionale afspraken blijft Zuid-Limburg een kwetsbaar gebied, omdat ambulances uit Nederlandse regio's hier nooit binnen het eerste uur aanwezig kunnen zijn. Dit geldt ook voor het transport van patiënten naar adequaat toegeruste ziekenhuizen. De regio Zuid-Limburg is voor het bereiken van een realistisch zorgniveau dus afhankelijk van de Euregio. Bovendien zijn veel gezondheidsrisico's grensoverschrijdend en vragen dus onderlinge afstemming en gezamenlijke voorbereiding. Denk hierbij aan infectieziekten, maar ook in de voorbereiding op kernongevallen (Thiange). In onderstaande figuur is de regio Zuid-Limburg weergegeven binnen de bredere Euregio Maas-Rijn.

De GHOR werkt in netwerken op verschillende domeinen, binnen de regio én internationaal. De Euregionale samenwerking is van enorme waarde voor de inwoners van Zuid-Limburg en het is essentieel hierin te blijven investeren.

3. Terugblik vorige beleidsperiode

In de afgelopen vier jaren heeft de GHOR gewerkt aan een belangrijke verandering in haar taakuitvoering op basis van de Wvr: minder uitvoering en materieel, meer regie en coördinatie. Deze regie en coördinatie in de diverse netwerken worden verricht vanuit de verantwoordelijkheden van het openbaar bestuur. Hierna wordt kort benoemd wat de GHOR de afgelopen vier jaar heeft gerealiseerd.

3.1 Veiligheid:

Bijdrage multi-samenwerking en Euregionaal

Binnen het veiligheidsdomein ligt de nadruk op de samenwerking tussen brandweer, politie, gemeenten en de GHOR binnen de context van de veiligheidsregio. Een belangrijke basis voor die samenwerking vormt de gezamenlijke huisvesting van de GHOR en hulpdiensten in het MCC, die inmiddels is gerealiseerd. In de afgelopen vier jaren heeft de GHOR een selectieve bijdrage kunnen leveren binnen het multidisciplinaire domein. Het betrof met name planvorming, OTO en de daadwerkelijke (bestuurlijke) advisering bij incidenten. Ook bij de voorbereiding op evenementen, waaronder diverse grote en meerdaagse evenementen, is door de GHOR een gevraagd advies afgegeven. Advisering rondom gezondheidsrisico's bij gemeentelijke planvorming op het vlak van ruimtelijke ordening en infrastructuur, heeft beperkt inhoud gekregen in de afgelopen jaren. Deze inspanningen zijn bij de start van de vorige beleidsperiode niet door het bestuur als prioriteit meegegeven. De GHOR heeft wel een bijdrage geleverd aan de implementatie van de ontwikkelde initiatieven voor informatiedeling en samenwerking in de hulpverlening, zoals deze binnen het Euregionale programma Emric tot stand zijn gekomen. Doel van dat programma is betere onderlinge kennisdeling en samenwerking tussen hulpdiensten uit verschillende landen om zo de veiligheid en gezondheid voor burgers in dit gebied te verhogen.

3.2 Publieke gezondheid:

Afstemming met preventie en optreden GGD onder crisissomstandigheden verbeterd

Publieke gezondheid en crisisbeheersing zijn onderling verbonden. Te denken valt aan infectieziekten, zoals influenza H1N1, Q-koorts en Ebola. Met name de zoönosen (infectieziekten die kunnen overgaan van dier op mens) vragen in de regio Zuid-Limburg aandacht. De voorbereiding op een dergelijk nieuwe infectieziekte-uitbraak zoals Ebola vraagt iets extra's van gemeenten, GGD en zorginstellingen. Er ligt daarbij een belangrijke opgave om de verbinding met de (reguliere) preventieve inspanningen op het vlak van infectieziekteverspreiding van de GGD en de voorbereiding op grootschalig optreden te verbeteren. Daarom zijn verantwoordelijkheden van de besturen van GHOR en GGD voor de bestrijding van de zogenaamde A-infectieziekten met elkaar in verband gebracht met het in werking treden van de 'tweede tranche' van de Wet publieke gezondheid. De burgemeester heeft enkele bijzondere bevoegdheden bij infectieziekten in categorie A. Daarin moet de burgemeester goed worden ondersteund vanuit de GHOR. Ook is ingezet op één directeur PG, die ambtelijk eindverantwoordelijk is van zowel GHOR als GGD. Voor de regio Zuid-Limburg waren v geen grote wijzigingen omdat de samenhang tussen GHOR en GGD al organisatorisch geborgd waren en op directieniveau eenduidig belegd.

3.3 Veiligheid in de zorg:

Nieuwe rol GHOR in netwerk neergezet

De verantwoordelijkheid voor de opgeschaalde zorg is sinds enkele jaren onderdeel van het reguliere takenpakket van zorginstellingen.¹ Die verantwoordelijkheid wordt steeds beter opgepakt door zorgpartners. De zorginstellingen nemen hun verantwoordelijk voor de geneeskundige zorg bij calamiteiten en de GHOR ondersteunt hen bij een adequate voorbereiding hierop. Tevens zorgt de GHOR ervoor dat zij zich in de warme situatie hierop kunnen concentreren door de ondersteunende processen, evenals afstemming met andere zorgpartners en met de (Euregionale) veiligheidspartners, te organiseren. De GHOR heeft in de afgelopen jaren geïnvesteerd in de samenwerking binnen de verschillende zorgnetwerken. Daarbij heeft de GHOR vanuit haar nieuwe rol positie ingenomen. Hoewel regie en coördinatie voorheen ook al een rol van de GHOR waren, betekende deze verandering een grote wijziging van de toenmalige werkwijze en deskundigheid. Planvorming en de daarbij behorende coördinatie van de samenwerking tussen alle betrokken partijen was van belang. Meer dan in het verleden wordt de GHOR nu gezien als een gesprekspartner die zorginstellingen kan helpen de eigen verantwoordelijkheid onder crisissomstandigheden waar te maken. Het resultaat is dat slachtoffers sneller en beter geholpen worden, ook als het om grote aantallen gaat.

Daarnaast wordt zichtbaar dat zorginstellingen continuïteit van zorg steeds beter gaan invullen. Het gaat dan om hoe de zorg kan worden gegarandeerd bij bijvoorbeeld brand, ICT-uitval, griepdemonie (uitval eigen mensen) of stroomuitval. Zorginstellingen stellen daartoe steeds vaker continuïteitsplannen op. De GHOR kan daarin ondersteunen door het aanreiken van de kwaliteitskaders, voorbeelden van dergelijke plannen en als makelaar naar relevante partijen in het opgeschaalde netwerk. Continuïteit van zorg is immers geen losstaande activiteit (met eigen mensen en middelen), maar een activiteit, die in samenwerking met partners wordt georganiseerd.

Acute zorgpartners maken samen afspraken over de continuïteit van zorg in hun gebied in het Regionaal Overleg Acute Zorgketenketen (ROAZ). In deze regio is het ROAZ op de schaal van Limburg georganiseerd en wordt ondersteund vanuit het bureau Netwerk Acute Zorg Limburg. Vanwege de vele ontwikkelingen die spelen in dit domein, is de afgelopen periode geïnvesteerd in de samenwerking tussen GHOR-medewerkers en de ROAZ-coördinatoren. Zij kunnen samen optrekken bij coördinatie en regie van de samenwerking in de acute zorgketen.

3.4 Financiële uitdaging gerealiseerd

De implementatie van die nieuwe wettelijke kaders met een beperkter budget was het uitgangspunt voor de ontwikkeling van de GHOR in de voorgaande jaren. Om die opgave te realiseren is een traject ingezet om de bedrijfsvoering van de GHOR zo efficiënt mogelijk vorm te geven. Dat is gerealiseerd doordat de bedrijfsvoering van de GHOR zeer kritisch is bekeken en is aangepast. Daarnaast is de GHOR onderdeel geweest van een omvangrijke reorganisatie binnen de GGDZL waarbij één afdeling acute zorg is geformeerd waarbinnen de taken op het vlak van GHOR, ambulancezorg en meldkamer gezamenlijk een plek hebben gekregen. Daardoor is de samenwerking van de ambulancezorg en de GHOR verder gestimuleerd en is een slimme clustering van taken mogelijk geworden.

De rijksoverheid en de gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de financiering van de GHOR. De rijksoverheid draagt via de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding en

¹ Uitgangspunt Wet veiligheidsregio's en onder meer verankerd in de Kwaliteitswet zorginstellingen, de Wet beroepen in de gezondheidszorg, de Tijdelijke wet ambulancezorg, de Wet publieke gezondheid en de Wet toelating zorginstellingen.

Crisisbeheersing (BDUR) bij aan de wettelijke takken van de GHOR. De rijksbijdrage wordt via een lumpsum bijdrage beschikbaar gesteld. Sinds 2012 daalt de BDUR met 1,5% per jaar. Tevens is de indexering een aantal jaren niet doorgevoerd. Naast deze directe bezuinigingen heeft het rijk - inclusief landelijke organisaties als het veiligheidsberaad - taken overgedragen zonder hiervoor budget beschikbaar te stellen (indirecte bezuinigingen) of middels afroeping van de BDUR te financieren. De gemeenten stellen momenteel via een inwonerbijdrage financiële middelen ter beschikking. Met de Zuid-Limburgse gemeenten zijn bindende afspraken gemaakt t/m 2015, waarbij een taakstellende bezuiniging van cumulatief 8% is verwerkt. Deze bezuiniging is reeds voor 2015 gerealiseerd. Tevens is de reorganisatie reserve niet aangesproken en ten gunste van de inwonerbijdrage in 2012 en 2013 gebracht.

4. Maatschappelijke opgave in de komende jaren

Onderstaand is weergegeven met welke ontwikkelingen de GHOR de komende periode geconfronteerd wordt.

4.1 Bestuurlijke verantwoordelijkheden bij maatschappelijke onrust

Bestuurders zijn zich steeds meer bewust van de impact van kleinschalige incidenten (zoals zedenzaken) op de samenleving. Het zijn vaak schokkende gebeurtenissen die veel maatschappelijke onrust veroorzaken. Maar ook crisissituaties in het buitenland, zoals de aanslagen in Parijs, de voorbereidingen rondom de kerncentrale in Thiange of de Ebola-uitbraak in Afrikaanse landen kunnen bij burgers in deze regio voor onrust zorgen. Het openbaar bestuur wordt door de GHOR geadviseerd bij (dreiging van) grootschalige incidenten en crises. Het gaat dan om een juiste risico-duiding en de te nemen maatregelen op het vlak van gezondheid in brede zin (inclusief welzijn van de bevolking). Soms is deze onrust niet gegrond omdat er geen gevaar is voor burgers, toch kan door sociale media deze onrust ontstaan. Dan helpt het dat de overheid met haar risico- en crisiscommunicatie het beeld bijstelt. Ook hierin is het belangrijk dat de gemeente/ het bestuur van de juiste informatie wordt voorzien. Verwacht wordt dat met name op dit vlak de behoefte aan professionele ondersteuning van bestuurders door de GHOR toeneemt. De GHOR maakt hierbij mede gebruik van kennis en ervaring van de GGD op het vlak van de psychosociale zorg.

4.2 Professionalisering risicobeheersing

De komende jaren mag verwacht worden dat de GHOR meer inspanningen moet plegen op het vlak van risicobeheersing. Denk alleen al aan vraagstukken ten aanzien van tunnelveiligheid rond de A2 en de grensoverschrijdende effecten van risico's in onze buurlanden, zoals in Thiange. De doorontwikkeling van de veiligheidsregio op het vlak van risicobeheersing en verdere professionalisering, zal ook van de zijde van de GHOR een bijdrage vragen. Het gaat daarbij om specifieke deskundigheid ten aanzien van gezondheidsrisico's en geneeskundige zorg in te brengen binnen de veiligheidsplannen. De voorbereiding op de Omgevingswet zal de komende beleidsperiode tenslotte aanvullende inspanningen vragen.

4.3 Betere voorbereiding bij evenementen

Bij gemeenten is een verhoogde awareness ten aanzien van een goede voorbereiding van evenementen. In deze regio zijn vele evenementen die veel bezoekers trekken. Voorbereiding op verschillende scenario's die daarbij kunnen optreden is van essentieel belang voor de veiligheid van bezoekers. Denk aan het noodweer tijdens 'Pukkelpop' in 2011 en, meer recent, Pinkpop vorig jaar. Samen met partners adviseert de GHOR over mogelijke risico's, maatregelen om deze te beheersen en over de voorbereiding op incidenten en crises bij evenementen. De verhoogde awareness leidt tot meer gemeentelijke adviesaanvragen in de richting van de GHOR. De GHOR zal haar dienstverlening daarop moeten aanpassen.

4.4 Toezichtrol continuïteit opgeschaalde zorg

Zorginstellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de continuïteit van de zorg, ook in opgeschaalde situaties. De afgelopen jaren heeft de GHOR de instellingen in onze regio vooral geholpen deze rol in te richten en in te vullen. De komende jaren zal de GHOR meer nadruk gaan leggen op de kwaliteit van die voorbereiding en de risicogerichtheid van zorginstellingen. De eigen verantwoordelijkheid van zorginstellingen ontheft de overheid immers niet van haar verantwoordelijkheid op het gebied van coördinatie en regie bij de crisisbeheersing. Daarvoor is het noodzakelijk zicht te houden op de bijdrage

van alle partijen in die samenwerking. De GHOR heeft namens het openbaar bestuur tot taak toezicht te houden op de kwaliteit van de voorbereiding op opgeschaalde situaties. Daarover brengt de GHOR, via de directeur Publieke Gezondheid, verslag uit aan het openbaar bestuur. Deze informatievoorziening is van belang omdat het bestuur van de veiligheidsregio haar verantwoordelijkheid moet kunnen nemen wanneer gemaakte afspraken niet worden nagekomen.

4.5 Opgave in het landelijke stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing

Het stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing is complex vormgegeven, niet alleen in de 'warme' fase, maar zeker ook in de voorbereidende en beleidsmatige fase. De laatste jaren wordt veel onderzoek gedaan naar verbeteringen van het stelsel, niet in de laatste plaats door de evaluatiecommissie Hoekstra die aanbevelingen heeft gedaan over de Wet veiligheidsregio's en verbeteringen in het bijbehorende stelsel. Veel nieuw onderzoek naar mogelijke verbeteringen en nieuw beleid wordt vanuit landelijke overlegorganen en instituten geïnitieerd. Denk aan het Veiligheidsberaad, GHOR/GGD Nederland, het Instituut Fysieke Veiligheid. Om hierop invloed uit te oefenen en te kunnen anticiperen op nieuw beleid, is de GHOR Zuid-Limburg nauw betrokken bij dergelijke (landelijke) initiatieven. Dat vraagt echter steeds meer capaciteit en levert meestal kosten op voor de organisatie.

5. Toekomstscenario's 2016-2019

De mate en de kwaliteit waarmee de GHOR invulling geeft aan de dienstverlening, zowel in het monodisciplinair, multidisciplinair als in het bestuurlijk domein wordt bepaald door het ambitieniveau van de Zuid-Limburgse gemeenten. Dit geldt met name voor de 'koude fase'. De 'warme fase' kent weinig variatiemogelijkheden ten aanzien van het ambitieniveau omdat die gekenmerkt wordt door veel landelijk geprotocolleerde taken. Vanuit de verantwoordelijkheid van het openbaar bestuur en de ontwikkelingen in de verschillende netwerken is hierna een drietal scenario's uitgewerkt voor de GHOR in de komende jaren.

Scenario 1: Voldoen aan de maatschappelijke opgave

Dit scenario biedt een antwoord op de genoemde ontwikkelingen en biedt een robuuste basis voor de toekomst. Er wordt voldaan aan alle wettelijke verplichtingen. Scenario 1 richt zich op het doorontwikkelen van de ingeslagen weg zodat de GHOR een antwoord kan geven op de relevante maatschappelijke thema's.

- *Advisering bij maatschappelijke onrust.* In dit scenario wordt ingespeeld op de ondersteuningsbehoefte van gemeenten ten aanzien van witte ramptypen (zoals infectieziekten) en situaties van maatschappelijke onrust. De inhoudelijke ondersteuning van gemeenten vanuit de GHOR bij de voorbereiding daarop verbetert en de GHOR heeft continue beschikbaarheid georganiseerd van kennis en ervaring op het vlak van de psychosociale zorg.
- *Professionalisering risicobeheersing.* De GHOR levert een adequate bijdrage in de multidisciplinaire samenwerking. Dat betekent onder andere dat de GHOR een adequate bijdrage levert aan het actualiseren van het risicoprofiel en dat de GHOR bijdraagt aan integrale advisering van het bestuur over risico's.
- *Betere voorbereiding bij evenementen.* De GHOR zal advies geven bij verzoeken van gemeenten in vergunningprocedures rond evenementen. Ten aanzien van evenementen wordt getoetst of de vergunningvereisten -ten aanzien van de geneeskundige hulpverlening- door organisatoren van het evenement adequaat worden ingevuld en nageleefd.
- *Toezichtrol continuïteit opgeschaalde zorg.* De toegevoegde waarde van de GHOR in de zorgnetwerken moet de komende jaren liggen op het vlak van kwaliteit. De GHOR investeert in de eigen kennis over de kwaliteitseisen over zorgcontinuïteit en combineert dit met kennis over crisisbeheersing. Daardoor levert de GHOR een waardevolle bijdrage waardoor de samenwerking met (acute) zorgpartners verder verbetert. De toezichthoudende rol wordt professioneel ingevuld. Er wordt nadrukkelijk iets gevonden van de mate van voorbereiding door zorgpartners zodat het openbaar bestuur haar verantwoordelijkheid voor de crisisbeheersing kan invullen en -indien noodzakelijk- zorgpartners daarop kan aanspreken.
- *Opgave in het landelijke stelsel van rampenbestrijding en crisisbeheersing.* De GHOR heeft ruimte om invloed uit te oefenen en mee te werken aan beleidsontwikkeling en landelijke initiatieven.

Scenario 2: noodzakelijke keuzes en focus op eigen regio

In scenario 2 geldt een bevrozing van het huidige budget waarbij wel de index zal worden toegepast. Het maken van keuzes is onontkoombaar. Er is de komende jaren nauwelijks (personele) ruimte om invloed uit te oefenen en mee te werken aan landelijke beleidsontwikkeling van de GHOR en landelijke initiatieven.

Om de gevraagde bijdrage ten aanzien van het risicobeheersing en evenementenadviesing in de komende jaren te kunnen leveren, wordt de bijdrage aan andere multidisciplinaire opgaven selectief ingevuld. De GHOR zal niet aan alle

multidisciplinaire oefeningen kunnen deelnemen. In dit scenario komt multidisciplinaire oefenen (COPI/OT/GBT/RBT) daarmee onder druk te staan. Wel kan nog mono worden voldaan aan de wettelijke verplichtingen.

De GHOR-bijdrage voor veiligheid binnen de zorg (monodisciplinair) kan slechts worden ingevuld binnen het bestaande budget door in de samenwerking met het bureau NAZL efficiencywinst te behalen. Met deze efficiencywinst wordt ruimte gecreëerd om de noodzakelijke inspanningen ten aanzien van de monodisciplinaire samenwerking in te kunnen vullen. De inhoudelijke ondersteuning van gemeenten op het gebied van witte ramptypen (zoals infectieziekten) en situaties van maatschappelijke onrust kan worden ingevuld, evenals de toezichtrol op de continuïteit van opgeschaalde zorg.

Scenario 3: Verregaande inhoudelijke consequenties

In het 3^e scenario wordt gekozen voor een strikt financieel perspectief van een bezuiniging van 6%. Na de bezuinigingen in de afgelopen jaren zal verdere bezuiniging grote consequenties hebben voor de dienstverlening. In het derde scenario moeten scherpe keuzes worden gemaakt, waarbij aan een aantal noodzakelijke onderdelen geen invulling meer kan worden gegeven.

Professionele ondersteuning van bestuurders door de GHOR op het vlak van maatschappelijke onrust kan nauwelijks worden ingevuld. De noodzakelijke verbindingen in de ambtelijke netwerken tussen veiligheid en publieke gezondheid worden niet versterkt. Er is geen capaciteit voor ondersteuning vanuit de GHOR bij dreigingen van 'maatschappelijke onrust' en die zal -indien toch gewenst door gemeenten- moeten worden ingehuurd.

In dit scenario kan niet meer worden voldaan aan de multidisciplinaire opgaven. Naast een minimale inzet voor het multidisciplinaire oefenen (zie scenario 2), komt nu ook de gevraagde bijdrage ten aanzien van het risicobeheersing en evenementenadviesing onder druk te staan. Daarmee kan de GHOR niet meer voldoen aan een aantal wettelijke verplichtingen.

Daarnaast zal de GHOR nog verder efficiëntievoordeel moeten behalen in de samenwerking met het NAZL om de eigen inspanningen binnen het acute zorgnetwerk te kunnen beperken. Omwille van het bestuurlijke afbreukrisico zal de focus in dit scenario worden gelegd op de bijdrage van de GHOR in ondersteuning bij de toezichthoudende rol op zorginstellingen. Dat is nodig omdat het bestuur van de veiligheidsregio zicht moet kunnen houden op de mate van voorbereiding door zorgpartners. Ook de mate van voorbereiding van de ambulancedienst kan dan worden getoetst. Dat is noodzakelijk omwille van de vergunning ambulancevervoer in 2018.

Bijlagen

Bijlage 1: Afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
BDUR	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
Eumed	Euregio Maas-Rijn Medisch
GGD	Geneeskundige Gezondheidsdienst
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure
IOOV	Inspectie Openbare Orde en Veiligheid
KMS	Kwaliteitsmanagementsysteem
LCMS	Landelijk Crisismanagementsysteem
MCC	Meld- en Coördinatiecentrum
OTO	Opleiden, Trainen, Oefenen
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
WvR	Wet veiligheidsregio's

Bijlage 2: Financiële effecten scenario's

Deze bijlage geeft inzicht in de financiële effecten van de beschreven scenario's. Alvorens in te gaan op de inhoud worden – ter voorkoming van misverstanden – eerst de belangrijkste begrippen nader toegelicht.

1 Begrippen

Eenduidige en transparantie van definities zijn van belang voor een duidelijk inzicht in de financiële effecten van de scenario's. Hieronder worden de belangrijkste financiële begrippen en afspraken weergegeven zoals deze door de GGD Zuid Limburg worden gehanteerd.

1.2 Begrippen en afspraken samenhangend met weerstandvermogen

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van de organisatie is. Het weerstandvermogen wordt bepaald door de weerstandscapaciteit af te zetten tegen de omvang van de risico's. Voor de bepaling van het weerstandvermogen kan onderstaande formule worden gebruikt:

$$\text{Weerstandvermogen} = \frac{\text{Weerstandscapaciteit}}{\text{Risico's}}$$

In onderstaande tabel is de waardering van het weerstandvermogen aangegeven.

Tabel 1: Waardering weerstandvermogen

Weerstandvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Op basis van de gemeenschappelijke regeling van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg zijn de gemeenten financieel verantwoordelijk voor de GHOR. Om een goede financiële sturing door gemeenten mogelijk te maken is het, als zelfstandig orgaan met een eigen verantwoordelijkheid, belangrijk om voldoende weerstandvermogen te vormen.

In het Algemeen Bestuur is besloten dat de algemene reserve maximaal 12% van de begrote inwonerbijdrage mag bedragen. Ondanks het feit dat vanuit bedrijfseconomisch oogpunt dit een hoger percentage moet zijn, is het Algemeen Bestuur van mening dat door de garantstelling door de deelnemende gemeenten een algemene reserve van 12% voldoende is. De algemene reserve van de GHOR bedraagt momenteel een 11,99%.

Risico's

Risico's die van belang zijn bij de bepaling van het weerstandsvermogen zijn de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de organisatie. Een risico is de kans dat een gebeurtenis optreedt, met een (negatief) gevolg voor de betrokkene. De omvang van een risico kan worden geschat door de kans dat een bepaalde gebeurtenis zich voordoet te vermenigvuldigen met het gevolg (€) van deze gebeurtenis.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt om deze niet begrote kosten op te kunnen vangen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de algemene reserve, de (vrij aanwendbare) bestemmingsreserves, de stille reserves (indien aanwezig en kwantificeerbaar) en de ruimte in de begroting. De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden die de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Reserves
- Ruimte op de begroting
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Langlopende voorzieningen.

1.2 Overige financiële begrippen en afspraken

Indexering

Indexering is het aanpassen van inkomens of uitkeringen aan de inflatie zodat de (gemiddelde) koopkracht gelijk blijft. De inflatie wordt onder andere afgemeten aan de consumentenprijsindex (CPI). Dit is een gewogen gemiddelde prijsindexcijfer van het gemiddelde huishouden. Als gevolg van de indexering stijgen de kosten zelfs bij gelijkblijvend beleid (en volume). Met ander woorden alles wordt duurder.

De afspraken ten aanzien van de jaarlijkse indexering zijn vastgelegd in het AB van 9 juli 2009 (GGD Bestuur) en betreffen de volgende elementen:

- Bij het opstellen van de begroting wordt gebruik gemaakt van indexcijfers van het Centraal Planbureau. Aangezien de begroting voor 1 april van het voorafgaande jaar gereed dient te zijn, kan geen gebruik worden gemaakt van de index percentages conform de meicirculaire van het gemeentefonds. De percentages van deze circulaire zijn overigens ook gebaseerd op de gegevens van het Centraal Planbureau.
- Van de indexpercentages voor loon en materieel wordt een gemiddelde index (1,4% voor 2016) berekend op basis waarvan de opbrengsten (inclusief gemeentelijke bijdrage) zal worden geïndexeerd. Dit gemiddelde is afhankelijk van de verhouding tussen de loonkosten en de materiële kosten.
- Bij de jaarrekening vindt een herrekening op basis van de daadwerkelijke index plaats. Op deze wijze wordt voorkomen dat een aan de voorkant te hoog of te laag ingeschatte index tot mutaties in de algemene reserve zal leiden.

Om te voorkomen dat er grote verschillen bij herrekening ontstaan, is in de begroting 2015 (op advies van de Financiële Commissie) aangegeven dat bij significante afwijkingen in de index (meer dan € 0,10 per inwoner) de begroting zal worden bijgesteld.

Financiële taakstelling/bezuiniging

Een financiële taakstelling of een bezuiniging betekent een korting op de inkomsten. Hiermee is nog niet bepaald op welke wijze de vermindering van de inkomsten in de begroting zal worden verwerkt. In principe zijn hiervoor drie mogelijkheden:

- Verhoging van de overige inkomsten
- Generieke verlaging van de kosten
- Verlaging van de kosten door verlaging volume ten koste van de inhoud

Aandachtspunt hierbij is dat een taakstelling los staat van de indexering. Gesteld kan worden dat het niet toekennen van de index op de inkomstenkant gelijk is aan een bezuiniging ter hoogte van de index. Immers bij gelijk blijvend beleid zullen de kosten stijgen terwijl de inkomsten gelijk blijven.

Transitiekosten

Conform de vorige scenario's zijn transitiekosten (ook wel frictiekosten of desintegratiekosten genoemd) achterblijvende kosten voor medewerkers. Dit zijn kosten zoals wachtgeld, loopbaanbegeleiding etc. Hierbij is geen rekening gehouden met kosten die ontstaan doordat de basis voor de verdeling van de kosten wijzigt. Dit betreft kosten van overhead die worden doorbelast naar de producten. Een goed voorbeeld hiervan zijn de huisvestingskosten. Als de panden eigendom zijn, zullen de vaste kosten van het pand over minder medewerkers moeten worden omgeslagen.

Voor de berekening van de transitiekosten is uitgegaan van de normaliter gehanteerde normen zoals duur wachtgeld, duur re-integratie en kosten gepaarde gaande met de loopbaanbegeleiding.

2 Effecten scenario's

In dit hoofdstuk worden financiële effecten van de scenario's op de begroting en het weerstandsvermogen weergegeven.

Scenario 1: Voldoen aan de maatschappelijke opgave

Uitvoering van dit scenario betekent een uitbreiding van het budget (€ 80.000 (8,6%) aan personele kosten) en daarmee samenhangend een hogere bijdrage per inwoner. Het weerstandsvermogen zal verbeteren door onder andere betere risicospreiding en een hogere financiële slagkracht. De verwachting is dat het weerstandsvermogen in 2019 zal liggen tussen de 1,2 en 1,4 en daarmee als voldoende kan worden gekwalificeerd.

De meerjarenraming laat dan het volgende beeld zien;

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Opbrengsten				
Inkomsten uit bijdragen Gemeenten	928.351	994.597	1.042.002	1.060.237
Inkomsten uit bijdragen Rijksoverheid	1.538.179	1.538.179	1.538.179	1.538.179
Vrijval reserve	30.000	-	-	-
Diverse inkomsten	65.000	66.000	67.000	68.000
Totaal netto-opbrengsten	2.561.530	2.598.776	2.647.181	2.666.416
Exploitatielasten				
Personeelskosten	1.577.867	1.655.480	1.714.451	1.744.454
Huisvestingskosten	267.500	272.000	276.000	280.000
Beheers- en administratiekosten	337.163	340.000	343.000	345.000
Automatisering	175.000	178.000	180.000	183.000
Kosten medische middelen	5.000	5.000	5.000	5.000
Kosten veiligheidsregio	179.000	179.000	179.000	179.000
Kosten verbindingen	10.000	10.000	10.000	10.000
Communicatiemiddelen	10.000	10.000	10.000	10.000
Taakstelling	-	-50.704	-70.270	-90.038
Totaal exploitatiekosten	2.561.530	2.598.776	2.647.181	2.666.416
Nog te bestemmen resultaat	-	-	-	-

Scenario 2: noodzakelijke keuzes en focus op eigen regio

Bij dit scenario is de begroting gelijk aan de pro forma begroting 2016. Echter doordat de focus op de eigen regio komt te liggen zal het weerstandsvermogen van de GHOR meer verbeteren dan handhaven van het huidige budget en bestaand beleid. Dit komt omdat de risico's die hun oorsprong vinden buiten de eigen regio rechtstreeks worden verlegd naar de deelnemende gemeenten. Met andere woorden het weerstandsvermogen van de GHOR verbetert maar het risico voor de gemeente zal toenemen aangezien de GHOR de focus regionaal en niet meer landelijke en euregionaal heeft. Gemeenten zullen deze risico's individueel moeten inschatten en op basis hiervan maatregelen treffen.

De meerjarenraming laat dan het volgende beeld zien;

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Opbrengsten				
Inkomsten uit bijdragen Gemeenten	928.351	944.597	961.127	977.947
Inkomsten uit bijdragen Rijksoverheid	1.538.179	1.538.179	1.538.179	1.538.179
Vrijval reserve	30.000	-	-	-
Diverse inkomsten	65.000	66.000	67.000	68.000
Totaal netto-opbrengsten	2.561.530	2.548.776	2.566.306	2.584.126
Exploitatielasten				
Personeelskosten	1.577.867	1.605.480	1.633.576	1.662.164
Huisvestingskosten	267.500	272.000	276.000	280.000
Beheers- en administratiekosten	337.163	340.000	343.000	345.000
Automatisering	175.000	178.000	180.000	183.000
Kosten medische middelen	5.000	5.000	5.000	5.000
Kosten veiligheidsregio	179.000	179.000	179.000	179.000
Kosten verbindingen	10.000	10.000	10.000	10.000
Communicatiemiddelen	10.000	10.000	10.000	10.000
Taakstelling	-	-50.704	-70.270	-90.038
Totaal exploitatiekosten	2.561.530	2.548.776	2.566.306	2.584.126
Nog te bestemmen resultaat	-	-	-	-

Scenario 3: Verregaande inhoudelijke consequenties

Dit scenario beoogt een bezuiniging van de gemeentelijke bijdrage van 6%. Verdeeld over vier jaar betekent dit dat de bezuiniging 1,5% per jaar is. Hierbij zien we in de meerjarenraming dat de gehanteerde index (1,75%) hoger is dan de te realiseren bezuiniging van 1,5%.

Doordat de focus op de monodisciplinaire taken van de GHOR ligt zal het weerstandsvermogen van de GHOR niet meer verbeteren ten opzichte van het huidige weerstandsvermogen (0,76). De verwachting is dat dit zelfs nog zal verslechteren indien de taakstelling alleen te realiseren is met een bezuiniging op personeel. Het afstoten van personeel gaat gepaard met transitiekosten. Hiervoor is momenteel geen ruimte in de begroting.

Concreet betekent dit scenario dat gemeente als gevolg van transitiekosten en de risico's multidisciplinair (geen uitvoering meer door de GHOR) een verhoogd risico lopen op bijbetaling. Hoe hoog dit risico is kan momenteel nog niet worden aangegeven. Dit is namelijk mede afhankelijk van de ontwikkelingen van de overige onderdelen van de Veiligheidsregio.

De meerjarenraming laat dan het volgende beeld zien;

	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
Opbrengsten				
Inkomsten uit bijdragen Gemeenten	914.618	916.905	919.197	942.177
Inkomsten uit bijdragen Rijksoverheid	1.538.179	1.538.179	1.538.179	1.538.179
Vrijval reserve	30.000	-	-	-
Diverse inkomsten	65.000	66.000	67.000	68.000
Totaal netto-opbrengsten	2.547.797	2.521.084	2.524.376	2.548.356
Exploitatielasten				
Personeelskosten	1.577.867	1.605.480	1.633.576	1.662.164
Huisvestingskosten	267.500	272.000	276.000	280.000
Beheers- en administratiekosten	337.163	340.000	343.000	345.000
Automatisering	175.000	178.000	180.000	183.000
Kosten medische middelen	5.000	5.000	5.000	5.000
Kosten veiligheidsregio	179.000	179.000	179.000	179.000
Kosten verbindingen	10.000	10.000	10.000	10.000
Communicatiemiddelen	10.000	10.000	10.000	10.000
Taakstelling	-13.733	-78.396	-112.200	-125.808
Totaal exploitatiekosten	2.547.797	2.521.084	2.524.376	2.548.356
Nog te bestemmen resultaat	-	-	-	-

De effecten van de GHOR-scenario's 2016- 2019

Scenario 1: Voldoen aan de maatschappelijke opgave

De GHOR kan voldoen aan de wettelijke verplichtingen en er ligt een goede basis voor de toekomst. Wat houdt dat in?

'Witte' rampen

Regelmatig gebeuren er in Zuid-Limburg incidenten met gevaarlijke stoffen. Bijvoorbeeld met kwik, ammoniak, fluor, loodoxide en nafta. Bij zo'n 'wit' incident is de specifieke deskundigheid van de GHOR vereist om te beoordelen of er gevaar is voor de gezondheid. De Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen van de GHOR geeft daarover advies, o.a. aan gemeenten. De GHOR heeft niet alleen expertise over chemische, maar ook over biologische, radiologische en nucleaire stoffen. Het is van groot belang deze specialistische kennis op peil te houden. Dat kan in scenario 1. Grote of gevaarlijke uitbraken van infectieziekten, zoals Q-koorts, behoren trouwens ook tot de 'witte' rampen.

Maatschappelijke onrust

Ook een kleinschalig incident kan grote maatschappelijke impact hebben. Dat kan het geval zijn bij zedenzaken of gevallen van zinloos geweld. Daar kent ook Zuid-Limburg voorbeelden van. De betreffende gemeente kan dan de GHOR inschakelen die de psychosociale zorg aan slachtoffers coördineert. Dankzij nauwe samenwerking met de GGD (veel contacten met scholen en in wijken) kan de GHOR bijdragen aan het monitoren van de situatie in een wijk.

Risicobeheersing

De specifieke deskundigheid van de GHOR op het gebied van gezondheidsrisico's en geneeskundige zorg zal vaker nodig zijn. Bijvoorbeeld bij de A2-tunnel en de voorbereiding op de Omgevingswet, maar ook bij risico's van infectieziekten, zoals ebola, influenza en vogelgriep. Dan is de GHOR de schakel tussen de verschillende zorgverleners die een rol hebben en de politie, brandweer en gemeenten.

Evenementen

Zuid-Limburg is rijk aan evenementen. In scenario 1 adviseert de GHOR niet alleen rondom vergunningen, maar toetst ook of organisatoren de eisen correct invullen en naleven. Bij risicovolle of grote evenementen zoals een wielertocht met 20.000 deelnemers is dat van belang voor ieders veiligheid. Bij zulke evenementen houdt de GHOR achter de schermen de situatie in de gaten. Dat gebeurde bijvoorbeeld ook bij Pinkpop 2014 dat werd getroffen door noodweer. De GHOR monitorde het evenement, gaf advies en coördineerde de geneeskundige hulpverlening waardoor er tijdig ambulances stand by waren. Kortom de GHOR zorgde voor een goede voorbereiding en wist daardoor chaos te voorkomen.

Zorgcontinuïteit

Zie scenario 3. In tegenstelling tot scenario 3 kan de GHOR in scenario 1 wel aan haar wettelijke taken rondom zorgcontinuïteit voldoen.

Invloed op landelijk beleid

Onderzoek en nieuwe ontwikkelingen worden veelal vanuit landelijke overleggen geïnitieerd. Waar mogelijk oefent de GHOR hier invloed op uit. Het is bijvoorbeeld mede dankzij de inbreng van de GHOR Zuid-Limburg dat de minister in 2014 heeft besloten tot harmonisatie van maatregelen bij kernongevallen met België en Duitsland. Voor Zuid-Limburg is dat vanwege de kerncentrale in Tihange en de ligging in de Euregio Maas-Rijn van groot belang.

Scenario 2: Noodzakelijke keuzes en focus op eigen regio

Er wordt in dit scenario alleen voldaan aan de monodisciplinaire wettelijke verplichtingen. De focus ligt op de eigen regio ten koste van met name de euregionale samenwerking.

Als er één spreekwoord van toepassing is op Zuid-Limburg dan is het wel *een goede buur is beter dan een verre vriend*. Bij een ramp of crisis is hulp uit het aangrenzende België of Duitsland sneller ter plekke dan bijstand uit andere Nederlandse regio's. Door onze geografische ligging zijn wij afhankelijker van België en Duitsland dan zij van ons. Het is voor ons zelfs noodzakelijk. Onze hulpverleningscapaciteit is gebaseerd op de dagelijkse situatie en niet berekend op rampen. Daar komt bij dat risico's niet stoppen bij de grens. Denk aan infectieziekten en gevaarlijke stoffen.

De afgelopen jaren heeft de GHOR een goed netwerk met de buitenlandse buurregio's opgebouwd. Er zijn convenanten over het verlenen van bijstand door ambulancediensten en ziekenhuizen. In scenario 2 (en 3) is echter geen ruimte om de euregionale samenwerking voort te zetten. Daardoor zullen afspraken en onderlinge contacten verwateren en wordt er niet meer gezamenlijk geoefend.

De verwachting is dat onze burens bij een ramp van goede wil zullen zijn en toch zullen bijspringen. Maar zonder duidelijke afspraken zal hun bijdrage veel minder effectief zijn en in het slechtste geval de chaos vergroten. Zo kunnen de Belgen en Duitsers met alle goede bedoelingen zwaargewonden naar een ziekenhuis brengen dat geen slachtoffers meer kan opvangen. Daarmee gaat kostbare tijd voor de patiënt verloren.

Gelukkig zijn rampen waarbij de hulp vanuit de buurlanden nodig is zeldzaam. In de dagelijkse situatie komt grensoverschrijdende samenwerking echter veel voor. Het is de basis voor de grootschalige hulpverlening en de GHOR is daarin het schakelpunt. De GHOR zorgt voor de verbinding tussen buitenlandse zorgverleners en de Veiligheidsregio Zuid-Limburg.

Scenario 3: Verregaande inhoudelijke consequenties

Ruimte voor multidisciplinaire taken en euregionale samenwerking (zie scenario 2) is er niet. Daarnaast kan de GHOR niet meer geheel voldoen aan de verplichtingen van de Wet veiligheidsregio's. Volgens die wet moet de GHOR met zorginstellingen (ziekenhuizen, ambulancediensten, huisartsen e.d.) schriftelijke afspraken maken over hun voorbereiding op en inzet bij grote ongevallen, rampen en crises. Vervolgens moet de GHOR toetsen of zorginstellingen daadwerkelijk zijn voorbereid. Deze taken kan de GHOR in scenario 3 niet adequaat uitvoeren. Het gevolg is dat het verantwoordelijke bestuur (= het bestuur van de veiligheidsregio waarin alle Zuid-Limburgse burgemeesters zitten) er geen zicht op heeft of zorgverleners voldoende zijn voorbereid. Het aansturen, coördineren en regisseren van de geneeskundige kolom bij een ramp of crisis berust dan op toeval en niet op zekerheden. Het is immers afwachten of zorginstellingen de gevraagde hulp in zo'n situatie aan kunnen. Het is niet vanzelfsprekend dat zorginstellingen die in de reguliere situatie hun taken goed uitvoeren dat ook tijdens crises doen. Het leveren van verantwoorde zorg in bijzondere omstandigheden vereist extra en bijzondere vaardigheden. Het maakt nogal een verschil of je als ziekenhuis 2, 20 of 200 slachtoffers tegelijkertijd moet opvangen.

Ook het onderhouden van het netwerk van zorginstellingen komt in scenario 3 onder druk te staan. De GHOR kan zorginstellingen niet meer voldoende ondersteunen in de voorbereiding op het leveren van zorg bij crises en rampen. Dat betekent onder meer dat er minder wordt geoefend in de keten van acute zorg. Bijvoorbeeld met ziekenhuizen en ambulancezorg over het vervoer, de overdracht en opvang van patiënten met een (zeer) besmettelijke of dodelijke infectieziekte, zoals ebola. Of met de decontaminatie (ontsmetting) van mensen die in aanraking zijn gekomen met een gevaarlijke stof. Zulke situaties doen zich in het dagelijks leven te weinig voor om er voldoende ervaring mee op te doen.